

www.euroinfo.gov.sk

bezplatná infolinka do Bruselu
v slovenskom jazyku:

EUROPE DIRECT 00 800 67 89 10 11

bezplatná infolinka pre volania v sieti
SLOVAK TELECOM: 0800 103 104

bezplatná infolinka pre volania v sieti
ORANGE: 38 76

ISBN 80-88707-63-3

9 788088 707639

Nepredajné!

Žijeme v EÚ

PETRA LIPNICKÁ

Ako pracuje Európska únia pre občanov?

Inštitúcie, orgány a politiky
Európskej únie

Úrad vlády Slovenskej republiky

Precízne zladíme všetky vaše finančné potreby!

Zladiť hru orchestra a zladiť finančné potreby vyžaduje rovnakú dávku citu, skúseností a profesionality. V konečnom dôsledku ide o hľadanie harmónie medzi možnosťami a predstavami, medzi tým, čo máme k dispozícii, a tým, čo sa od nás očakáva.

Sme pripravení zladiť vaše finančné potreby.

PETRA LIPNICKÁ

Ako pracuje Európska únia pre občanov?

Inštitúcie, orgány a politiky
Európskej únie

Bratislava 2004

Ako pracuje Európska únia pre občanov?

Inštitúcie, orgány a politiky Európskej únie

Copyright © 2004 Ing. Petra Lipnická

ISBN 80-88707-64-1

Recenzent: PhDr. Silvia Matúšová, CSc

Edícia: Žijeme v EÚ

Vydal:

Novart, s.r.o.

Tel.: 02/52 92 29 83-5

pre Úrad vlády Slovenskej republiky

Grafická príprava:

Novart, s.r.o.

Tel.: 02/52 92 29 83-5

Vytlačila tlačiareň:

Novart, s.r.o.

Tel.: 02/52 92 29 83-5

Vydanie publikácie podporila Slovenská sporiteľňa, a.s.

Foto: archív Európskeho parlamentu

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť použitá alebo rozširovaná akýmkoľvek spôsobom bez predchádzajúceho písomného súhlasu autorov.

OBSAH

Úvod	
Čo je Európska únia?	04
Zmluvná základňa	
Ako sa to všetko začalo.....	07
Rozhodovacie procesy	
Môžu do nich vstupovať občania?	11
Inštitúcie a orgány Európskej únie	
Ako presadzujú záujmy občanov?	14
Lisabonská stratégia	
Aký význam môže mať pre Úniu a ako ovplyvní rozvoj Slovenska?	33
Kohézna politika	
Čo je to kohézia alebo súdržnosť?	34
Rozširovanie EÚ	
Ako ďalej?	36
Záverom...	39

Čo je vlastne Európska únia?

Čo je vlastne Európska únia?

Slovenská republika je už niekoľko mesiacov členským štátom Európskej únie. Väčšina z nás si však s pojmom Európska únia spája jej inštitúcie a prispôsobovanie sa európskym smerniciam a nariadeniam. Pritom tak často zabúdame na prvotné myšlienky, ktoré vytvorenie zjednotenej Európy v počiatkoch jej formovania sprevádzali.

Proces zjednocovania Európy sa začal po druhej svetovej vojne ako politická vízia zakladajúcich otcov Európskej únie. Ich hlavným zámerom bolo navždy zabrániť vojnovému ničeniu Európy, ktorú vojnové konflikty sprevádzali celé stáročia. K vybudovaniu čo najefektívnejšej a najstabilnejšej jednotnej Európy viedli pragmatické dôvody. Európska solidarita sa začala vo veľmi praktických oblastiach: uhlie a oceľ, jednotný trh, poľnohospodárska politika, hospodárska súťaž.

Európska únia je jedinečným politickým a ekonomickým spoločenstvom. Aj keď sme si toho nie vedomí, mnohí z nás denne využívajú výhody jednotného trhu. Európska legislatíva zabezpečuje štyri základné slobody: slobodný pohyb kapitálu, služieb, tovarov a osôb. Každý občan EÚ bez ohľadu na svoju národnú príslušnosť má tak právo hľadať si prácu kdekoľvek na území Európskej únie. Diskriminácia z dôvodov národnej príslušnosti je zakázaná. Občianstvo Únie je obsiahnuté v článku 17 Amsterdamskej zmluvy: „Občanom Únie je každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu. Občianstvo únie nenahrádza, ale dopĺňa štátnu príslušnosť jednotlivca.“ Prvé právo európskeho občana je právo na voľný pohyb, prácu a život kdekoľvek v Únii. Každá osoba s občianstvom EÚ má nárok na poskytnutie zdravotnej opatery, vzdelania a iných verejných služieb kdekoľvek na území EÚ. Politickým právom každého občana Európskej únie je právo voliť alebo byť zvolený v miestnych voľbách a voľbách do Európskeho parlamentu v krajine EÚ, kde práve žije.

Európska únia je spoločenstvom, ktoré rešpektuje národnú identitu členských štátov. Rešpektuje teda základné funkcie štátu, jeho teritoriálnu integritu, udržanie poriadku a ochrany vnútornej bezpečnosti.

Európska únia je spoločenstvom hodnôt, v ktorom sa členské štáty zaviazali dodržiavať základné ľudské práva a slobody. Zmluvy, na ktorých stojí EÚ, zakazujú

Čo je vlastne Európska únia?

diskrimináciu na základe rodovej príslušnosti, rasy, náboženstva, veku a sexuálnej orientácie. Charta základných ľudských práv Európskej únie definuje základné práva EÚ, ako aj občianske, politické, ekonomické a sociálne práva občana EÚ (napr. právo na štrajk, právo pracovníkov na informácie a konzultácie, právo na zosúladenie rodinného a profesionálneho života; právo na zdravotnú opateru, sociálne zabezpečenie a sociálnu pomoc v celej Európskej únii). Presadzuje rovnosť medzi mužmi a ženami a zavádza základné práva ako ochranu údajov, zákaz eugenických postupov a reprodukívneho klonovania ľudských jedincov, právo na ochranu životného prostredia, práva detí a starších ľudí a právo na riadne administratívne postupy.

Európsku úniu pre väčšinu jej občanov predstavuje spoločná mena, teda eurobankovka, alebo eurominca. Je tomu tak od 1. januára 2002, keď nové bankovky a mince nahradili národné meny v dvanástich z vtedajších 15 členských štátov Európskej únie, v Belgicku, Grécku, Fínsku, Francúzsku, Holandsku, Írsku, Luxembursku, Nemecku, Portugalsku, Rakúsku a Španielsku. Aj Slovensko sa pripravuje na zavedenie spoločnej meny od 1. januára 2009.

Európska únia predstavuje tiež prechod hraníc bez hraničných kontrol. Vďaka Schengenskej dohode sú na väčšine hraničných priechodov medzi hranicami členských štátov EÚ zrušené kontroly, čo dodáva pocit spolupatričnosti k jednej a jednotnej geografickej oblasti. Schengenská zóna sa čoskoro rozrastie a v roku 2006 sa jej súčasťou stane i Slovensko.

Európska únia je spoločenstvom založeným na princípe solidarity, v ktorom silnejšie štáty podporujú slabšie. Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Finančný nástroj na podporu rybolovu a Usmerňovacia sekcia Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu slúžia spolu s Kohéznym fondom na financovanie projektov so zámerom znižovať rozdiely medzi úrovňou rozvoja regiónov a členských štátov.

Európska únia je spoločenstvom, ktoré podporuje kultúrnu rôznorodosť a vzdelanie. Vzdelávacie programy, programy ďalšieho vzdelávania, programy na podporu mobility študentov, programy na podporu výučby cudzích jazykov

Čo je vlastne Európska únia?

pomáhajú vytvoriť spoločné kultúrne povedomie, pocit európanstva a spolupatričnosti a zároveň posilňujú kultúrnu jedinečnosť každého členského štátu.

Európsku úniu predstavuje kruh dvanástich zlatých hviezd na modrom pozadí. Európska únia je aj Schillerova Óda na radosť, zhudobnená v Deviatej symfónii Ludwiga van Beethovena.

1958 Belgicko Francúzsko Holandsko Luxembursko Nemecko Španielsko	1981 Grécko	1995 Fínsko Rakúsko Švédsko
1973 Dánsko Írsko Veľká Británia	1986 Portugalsko Taliansko	2004 Cyprus Česká republika Estónsko Maďarsko Litva Lotyšsko Malta Poľsko Slovensko Slovinsko

Zmluvná základňa

Zmluvná základňa

AKO SA TO VŠETKO ZAČALO...

Predchodcom dnešnej Európskej únie bolo Európske spoločenstvo uhlia a ocele, ktoré začalo svoju činnosť v roku 1952 na základe návrhu francúzskeho ministra zahraničných vecí Roberta Schumana. Šesť zakladajúcich štátov tohto nového zoskupenia, ktorými boli Belgicko, Nemecká spolková republika, Francúzsko, Taliansko, Luxembursko a Holandsko, položilo základy európskeho integračného procesu. Zakladajúci členovia Európskeho spoločenstva uhlia a ocele sa neskôr rozhodli pokračovať v procese zjednocovania ďalších ekonomických odvetví. V roku 1957 podpísali **Rímske zmluvy** a založili *Európske spoločenstvo pre atómovú energiu (EURATOM)* a *Európske hospodárske spoločenstvo (EHS)*. V roku 1967 sa inštitúcie troch európskych spoločenstiev spojili a odvtedy fungujú ako Európska komisia, Rada a Európsky parlament.

Zmluvná základňa

Európska únia

Spoločné ustanovenia (čl. 1-7 Zmluvy o EÚ)
Spoločný Inštitucionálny rámec (čl. 3 Zmluvy o EÚ) Európska rada (čl. 4 Zmluvy o EÚ)

1. pilier	2. pilier	3. pilier
<p>Zmluva o založení Európskeho spoločenstva (Zmluva o ES)</p> <p>Princípy (čl. 1-16), občianstvo únie, colná únia, vnútorný trh, Spoločná poľnohospodárska politika, víza, azyl, prístahovalectvo a slobodný pohyb osôb, dopravná politika, hospodárska a menová politika, zamestnanecká politika, spoločná obchodná politika, sociálna politika, vzdelávanie, mládež, kultúra, zdravotníctvo, ochrana spotrebiteľa, transeurópske siete, priemysel, štrukturálna a regionálna politika, politika v oblasti výskumu a technológií, politika životného prostredia, rozvojová spolupráca, spoločné orgány, inštitúcie a postupy, všeobecné záverečné ustanovenia</p>	<p>Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika a Spoločná európska bezpečnostná a obranná politika</p> <p>Ciele spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky:</p> <ul style="list-style-type: none">– ochrana spoločných hodnôt, základných záujmov, nezávislosti a nedotknutosti EÚ– posilnenie bezpečnosti EÚ/jej členských štátov– ochrana mieru a posilnenie medzinárodnej bezpečnosti– podpora medzinárodnej spolupráce– rozvoj a posilnenie demokracie/ právneho štátu– úcta k ľudským právam a základným slobodám <p>Bezpečnostná a obranná politika:</p> <ul style="list-style-type: none">– postupné ustanovenie spoločnej obrannej politiky– inštitucionálna spolupráca Západoeurópskej únie - EÚ, prístup EÚ k operatívnej kapacite– vzťah spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a NATO	<p>Spolupráca v oblasti spravodlivosti a vnútorných záležitostí</p> <p>Ciele spolupráce:</p> <ul style="list-style-type: none">– vytvorenie spoločného priestoru slobody, bezpečnosti a práva spoločným postupom členských štátov– spolupráca v oblasti spravodlivosti a vnútorných záležitostí a boja proti xenofóbií a rasizmu. <p>Prostriedky spolupráce:</p> <ul style="list-style-type: none">– obrana a boj proti organizovanému a neorganizovanému zločinu, ako aj terorizmu a obchodu s ľuďmi, drogami a zbraňami, korupcii a podvodom,– užšia spolupráca policajných, colných a iných úradov (bezprostredne a cez Európol)– užšia spolupráca súdnych orgánov (medzi iným cez Eurojust),– užšia súdna spolupráca,– priblíženie trestného práva členských štátov

Zosilnená spolupráca (odsek VII Zmluvy o EÚ, čl. 43-45)
Záverečné ustanovenia (odsek VIII Zmluvy o EÚ, čl. 46-53)
Protokoly, záverečné dokumenty a vysvetlenia k Zmluve o EÚ

Zmluvná základňa

Maastrichtská zmluva (1992) rozhodla o formálnom premenovaní Európskeho hospodárskeho spoločenstva na Európske spoločenstvo. Tri pôvodné európske spoločenstvá tvoria prvý a základný pilier Európskej únie, ktorý predstavuje vysoký stupeň integrácie jednotlivých členských štátov. Maastrichtskou zmluvou sa k tomuto základu pričlenili ďalšie dve zložky Európskej únie, ktoré sa týkajú národnej suverenity. Prvou z nich je spoločná zahraničná a bezpečnostná politika a druhou spolupráca v oblasti spravodlivosti a vnútorných záležitostí. V týchto oblastiach si členské štáty neželali až takú veľkú mieru politickej integrácie, ako v oblastiach zahrnutých v prvom pilieri.

Amsterdamská zmluva (1997) revidovala ustanovenia Maastrichtskej zmluvy pričom ponechala pôvodnú štruktúru základných zložiek EÚ. Rozšírila kompetencie Spoločenstva o určité aspekty súdnictva a vnútorných záležitostí. Niektoré oblasti z 3. piliera sa presunuli do 1. piliera (azylová politika, prekračovanie vonkajších hraníc, imigračná politika, boj proti narkománii a podvodom, spolupráca v oblasti spravodlivosti a občianske záležitosti).

Zmluva z Nice (2001) predstavovala nové štádium v príprave na rozšírenie Európskej únie o krajiny strednej a východnej Európy, krajiny stredomorskej oblasti a pobaltské krajiny. Zloženie a fungovanie európskych inštitúcií a orgánov bolo dohodnuté v päťdesiatych rokoch, keď mala únia iba šesť členov. Odvtedy sa štyrikrát rozšírila na 15 členských štátov a pripravovala sa na historicky najväčšie rozšírenie o 10 nových členov. Okrem zavedenia priamych volieb do Európskeho parlamentu v roku 1979 sa od založenia Európskych spoločenstiev neuskutočnila žiadna zásadná inštitucionálna reforma. Zmluva z Nice ustanovila nové pravidlá upravujúce veľkosť inštitúcií EÚ a spôsob ich fungovania. Okrem iného rozšírila hlasovanie kvalifikovanou väčšinou o ďalšie oblasti, pri ktorých sa predtým rozhodovalo jednodhlasne. Prijímanie rozhodnutí jednodhlasným súhlasom všetkých členských štátov by totiž v budúcej únii s 25 členmi bolo veľmi zložité a únia by nemohla fungovať.

Zmluva o ústave pre Európu (2004) je výsledkom medzivládnej konferencie Európskej únie, ktorá bola otvorená počas talianskeho predsedníctva 4. októbra 2003 v Ríme a úspešne zavŕšená na zasadnutí Európskej rady v Bruseli v dňoch 17. – 18. júna 2004 prijatím textu ústavnej zmluvy. Návrh textu Zmluvy zakladajúcej ústavu pre Európu (*Treaty Establishing the Constitution for Europe*) pripravil pre rokovanie medzivládnej konferencie Konvent o budúcnosti Európy

Zmluvná základňa

(február 2002 – júl 2003), ktorý mal odporúčací mandát. Cieľom ústavnej zmluvy je predovšetkým posilnenie demokratického charakteru, transparentnosti a efektívnosti Európskej únie. Európska ústava konsoliduje primárne právo, približuje občanom európsky projekt a inštitúcie, zjednodušuje rozhodovacie procesy a umožňuje rozšírenej Únii efektívne plniť úlohu globálneho partnera v novom multipolárnom svete.

Zmluva bude ratifikovaná všetkými členskými štátmi Európskej únie a v prípade, že všetky ratifikačné listiny budú uložené u depozitára, zmluva vstúpi do platnosti 1. novembra 2006. Depozitárom ústavnej zmluvy bude vláda Talianskej republiky. Podľa Ústavy Slovenskej republiky si prijatie Zmluvy o ústave pre Európu vyžaduje súhlas Národnej rady SR a jej ratifikáciu prezidentom SR. Na vyslovenie súhlasu s ústavnou zmluvou je potrebná trojpäťtinová väčšina všetkých poslancov NR SR. Ide o medzinárodnú zmluvu, ktorá bude mať prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

Rozhodovacie procesy

Pravidlá a postupy rozhodovania v Európskej únii sú ustanovené v zakladajúcich zmluvách. Novú legislatívu navrhuje Európska komisia. Schvaľuje ju Rada Európskej únie (Rada ministrov) a Európsky parlament. Pri schvaľovaní nových zákonov sa uplatňujú tri hlavné postupy:

- konzultácia,
- spolurozhodovanie a
- schvaľovanie (súhlas).

Hlavným rozdielom medzi nimi je spôsob komunikácie Európskeho parlamentu s Radou.

Pri **konzultačnej procedúre** Európsky parlament len poskytuje stanovisko. Pri tejto procedúre Rada EÚ konzultuje návrhy aj s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom a s Výborom regiónov.

Pri **spolurozhodovacej procedúre** sa Európsky parlament delí o rozhodovaciu právomoc s Radou EÚ. Komisia zasiela svoj návrh obom inštitúciám (Rade aj Parlamentu), ktoré ho čítajú a prerokávajú postupne dvakrát. Ak sa inštitúcie nedokážu na návrhu dohodnúť, postúpia ho **zmierovaciemu výboru**, ktorý sa skladá z rovnakého počtu zástupcov Rady a Parlamentu. Keď výbor dosiahne dohodu, dohodnutý text zašle Európskemu parlamentu a Rade na tretie čítanie, aby ho nakoniec mohli prijať ako zákon.

Procedúra schvaľovania alebo súhlasu znamená, že právny akt nemôže byť prijatý bez súhlasu Európskeho parlamentu. Používa sa predovšetkým pri tzv. ústavných právnych aktoch, teda pri otázkach týkajúcich sa občianstva únie, štrukturálnych fondov, kohézneho fondu, medzinárodných dohôd, vstupu nových členov do Európskej únie.

Po prijatí ústavnej zmluvy EÚ bude návrhy legislatívnych aktov a tiež niektoré dokumenty strategického významu Európska komisia zasielať aj národným parlamentom.

► MÔŽU DO ROZHODOVACÍCH PROCESOV ÚNIE VSTUPOVAŤ AJ OBČANIA?

Rozhodovacie procesy

Európsky parlament predstavuje priamo volený orgán, napomáha garantovať demokratickú legitimitu európskeho práva.

Európska komisia v rámci iniciatívy na interaktívne formovanie politík vytvorila dva internetové nástroje, ktoré jej umožňujú spätnú väzbu priamo s občanmi. Európska komisia tým jasne preukázala záujem na tom, aby sa občania podieľali na formovaní politík EÚ. Prostredníctvom portálu www.europa.eu.int/yourvoice je možné zapojiť sa do on-line konzultačného mechanizmu a prezentovať svoj názor na konkrétnu politiku Únie. **Váš hlas (Your voice)** môže byť teda vypočutý.

► NOVÝ PORTÁL EURÓPSKEJ KOMISIE „DIALÓG S OBYČANMI“

Európska komisia nedávno uviedla do prevádzky nový internetový portál „Dialóg s občanmi“, http://europa.eu.int/citizensrights/index_sk ktorý poskytuje zrozumiteľné informácie o tom, ako môžu občania využívať svoje práva na vnútornom trhu EÚ. Portál je k dispozícii vo všetkých 20 jazykoch únie. Nová stránka umožňuje prístup k sérii príručiek, ktoré poskytujú prehľad o právach a príležitostiach občanov v Európskej únii (život, práca, štúdium a cestovanie v inej krajine EÚ, nákup tovarov a služieb v rámci EÚ, rovnosť príležitostí a pod.) Stránka obsahuje aj súhrnnú informáciu o prechodných opatreniach týkajúcich sa voľného pohybu pracovníkov. Na stránke sú uvedené užitočné adresy, telefónne čísla a on-line zdroje v členských štátoch. Takisto tu možno nájsť odkazy na ďalšie poradné a informačné služby komisie:

- **EUROPE DIRECT**, kde možno bezplatne telefonicky na čísle **00 800 67 89 10 11** alebo on-line http://europa.eu.int/europedirect/index_sk.htm získať odpovede na otázky v rámci celej Európskej únie
- **CITIZEN'S SIGNPOST** – **Navigačná služba pre občanov**, ktorá bezplatne ponúka individuálne rady právnych expertov pre občanov EÚ o ich právach v rámci pravidiel vnútorného trhu <http://europa.eu.int/citizensrights/signpost>
- **SOLVIT**, ktorý prostredníctvom siete poradenských centier v jednotlivých členských štátoch EÚ (aj v Slovenskej republike¹⁾) pomáha občanom a podnikateľským subjektom dosiahnuť nápravu v prípade, že orgány verejnej správy v inom členskom štáte nesprávne uplatňujú právo Európskej únie

Rozhodovacie procesy

v oblasti vnútorného trhu. Dosiť riešil SOLVIT problémy v oblastiach, ako je uznávanie odborných kvalifikácií a diplomov, prístup ku vzdelávaniu, povolenia na pobyt, hlasovacie práva, sociálne zabezpečenie, zamestnanecké práva, vodičské preukazy, registrácia motorových vozidiel, hraničné kontroly, prístup výrobkov a služieb na trh, právo podnikáť ako samostatne zárobkovo činná osoba, verejné obstarávanie, dane a voľný pohyb kapitálu a platieb.

<http://europa.eu.int/solvit/index.cfm?language=sk>

Inštitúcie a orgány Európskej únie

Všeobecný postup pri rozhodovaní a predovšetkým postup spolurozhodovania sa týka troch hlavných inštitúcií, ktorými sú Európsky parlament, Rada Európskej únie a Európska komisia. Tieto inštitúcie formujú politiky únie a pripravujú zákony (smernice, nariadenia a rozhodnutia) platné v celej EÚ. Súdny dvor presadzuje európsky právny poriadok a Dvor audítorov kontroluje financovanie činnosti Únie. Uvedené inštitúcie musia dodržiavať pravidlá a postupy stanovené v zakladajúcich zmluvách, ktoré schválili prezidenti a ministerskí predsedovia členských štátov a ratifikovali ich národné parlamenty. Vytvárajú zákony a postupy, ktoré musia európske inštitúcie povinne dodržiavať.

► EURÓPSKY PARLAMENT

EN: *European Parliament*

FR: *Parlement européen*

DE: *Europäisches Parlament*

Čo je Európsky parlament a aká je jeho úloha?

Európsky parlament je inštitúcia, ktorá reprezentuje občanov členských štátov. V mnohých oblastiach Parlament spolurozhoduje o legislatíve s Radou. Parlament a Rada sú spoločne orgánom pre rozpočet. Parlament tiež vykonáva demokratickú kontrolu nad činnosťou Komisie. Členovia Európskeho parlamentu, ktorí sú od roku 1979 volení priamou voľbou, pracujú v politických zoskupeniach, a nie v národných delegáciách. Občania Slovenskej republiky po prvýkrát volili svojich zástupcov do Európskeho parlamentu v júni 2004.

Aké je zloženie Európskeho parlamentu?

Európsky parlament má 732 členov. Členovia sú volení na obdobie 5 rokov. Ostatné voľby do Európskeho parlamentu sa konali v júni 2004. Nasledujúce voľby do Európskeho parlamentu sa uskutočnia v roku 2009.

Kde sídli Európsky parlament?

Plenárne zasadnutia Európskeho parlamentu sa konajú v Štrasburgu. Parlamentné výbory rokujú v Bruseli. Sekretariát Parlamentu sídli v Luxemburgu.

Ktorí poslanci Európskeho parlamentu sú zvolení za SR?

V šiestom volebnom období bolo za SR zvolených 14 poslancov, ktorých mandát začal plynúť 20. júla 2004 zložením slubu na prvom plenárnom zasadnutí po voľbách do Európskeho parlamentu.

Slovenskí poslanci v EÚ

Poslanci Európskeho parlamentu zvolení za Slovenskú republiku

BACO, Peter

Politická strana v SR: HZDS
Politická frakcia v EP: nezávislí poslanci - NI
Výbory EP: Výbor pre poľnohospodárstvo, *člen*
Výbor pre regionálny rozvoj, *náhradník*
Kontakt: pbaco@europarl.eu.int

BAUER, Edit

Politická strana v SR: SMK
Politická frakcia v EP: skupina Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati)
a Európskych demokratov - EPP-DE
Výbory EP: Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť
a vnútorné veci, *člen*
Výbor pre zamestnanosť a sociálne záležitosti, *náhradník*
Kontakt: ebauer@europarl.eu.int

BELOHORSKÁ, Irena

Politická strana v SR: HZDS
Politická frakcia v EP: nezávislí poslanci – NI
Výbory EP: Predsedníctvo, *člen*
Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie
a bezpečnosť potravín, *člen*
Výbor pre zahraničné veci, *náhradník*
Podvýbor pre ľudské práva, *člen*
Kontakt: ibelohorska@europarl.eu.int

Slovenskí poslanci v EÚ

BEŇOVÁ, Monika

Politická strana v SR: SMER
Politická frakcia v EP: Socialistická skupina v Európskom parlamente - PSE
Výbory EP: Výbor pre zahraničné veci, *člen*
Výbor pre občianske slobody,
spravodlivosť a vnútorné veci, *náhradník*
Kontakt: mbenova@europarl.eu.int

DUKA-ZÓLYOMI, Árpád

Politická strana v SR: SMK
Politická frakcia v EP: skupina Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati)
a Európskych demokratov - EPP-DE
Výbory EP: Výbor pre kultúru a vzdelávanie, *člen*
Výbor pre zahraničné veci, *náhradník*
Podvýbor pre ľudské práva, *člen*
Kontakt: adukazolyomi@europarl.eu.int

GALA, Milan

Politická strana v SR: SDKÚ
Politická frakcia v EP: skupina Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati)
a Európskych demokratov - EPP-DE
Výbory EP: Výbor pre kultúru a vzdelávanie, *člen*
Výbor pre rozvoj, *náhradník*
Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie
a bezpečnosť potravín, *náhradník*
Kontakt: mgala@europarl@eu.int

Slovenskí poslanci v EÚ

HUDACKÝ, Ján

Politická strana v SR: KDH
Politická frakcia v EP: skupina Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati) a Európskych demokratov - EPP-DE
Výbory EP: Výbor pre priemysel, výskum a energetiku, *člen*
Výbory EP: Výbor pre hospodárske a menové záležitosti, *náhradník*
Kontakt: jhudacky@europarl.eu.int

KOTEREC, Miloš

Politická strana v SR: SMER
Politická frakcia v EP: Socialistická skupina v Európskom parlamente - PSE
Výbory EP: Výbor pre regionálny rozvoj, *člen*
Podvýbor pre bezpečnosť a obranu, *náhradník*
Kontakt: mkoterec@europarl.eu.int

KOZLÍK, Sergej

Politická strana v SR: HZDS
Politická frakcia v EP: nezávislí poslanci – NI
Výbory EP: Výbor pre rozpočet, *člen*
Výbor pre hospodárske a menové záležitosti, *náhradník*
Kontakt: skozlik@europarl.eu.int

Slovenskí poslanci v EÚ

MAŇKA, Vladimír

Politická strana v SR: SMER
Politická frakcia v EP: Socialistická skupina v Európskom parlamente - PSE
Výbory EP: Výbor pre rozpočet, *člen*
Výbor pre hospodárske a menové záležitosti,
náhradník
Kontakt: vmanka@europarl.eu.int

MIKOLÁŠIK, Miroslav

Politická strana v SR: KDH
Politická frakcia v EP: skupina Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati)
a Európskych demokratov - EPP-DE
Výbory EP: Výbor pre regionálny rozvoj, *člen*
Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie
a bezpečnosť potravín, *náhradník*
Kontakt: mmikolasik@europarl.eu.int

PLEŠTINSKÁ, Zita

Politická strana v SR: SDKÚ
Politická frakcia v EP: skupina Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati)
a Európskych demokratov - EPP-DE
Výbory EP: Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľov, *člen*
Výbor pre dopravu a cestovný ruch, *náhradník*
Kontakt: zplestinka@europarl.eu.int

Slovenskí poslanci v EÚ

ŠTASTNÝ, Peter

Politická strana v SR: SDKÚ

Politická frakcia v EP: skupina Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati) a Európskych demokratov - EPP-DE

Výbory EP: Výbor EP pre medzinárodný obchod, *podpredsa*
Výbor pre rozpočet, *náhradník*

Kontakt: pstatny@europarl.eu.int

ZÁBORSKÁ, Anna

Politická strana v SR: KDĽ

Politická frakcia v EP: skupina Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati) a Európskych demokratov - EPP-DE

Výbory EP: Konferencia predsedov výborov, *člen*
Výbor pre práva žien a rovnosť rodov, *predsedníčka*
Výbor pre rozvoj, *náhradník*

Kontakt: azaborska@europarl.eu.int

Zdroj: www.europarl.eu.int

Inštitúcie a orgány Európskej únie

Kde sa môžem dozvedieť viac o Európskom parlamente?

Na webovskej stránke <http://www.europarl.eu.int> a v Informačnej kancelárii EP na Slovensku

Informačná kancelária Európskeho parlamentu

Palisády 29

811 06 Bratislava

Tel.: 02/59 20 32 97

Fax: 02/54 64 80 13

E-mail: epbratislava@europarl.eu.int

▶ RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

EN: The Council of the European Union

F: Le Conseil de l'Union Européenne

DE: Rat der Europäischen Union

Čo je Rada Európskej únie a aká je jej úloha?

Rada Európskej únie (Rada ministrov) je hlavným rozhodovacím orgánom Európskej únie. Spoločne s Európskym parlamentom je zákonodarným a rozpočtovým orgánom

Inštitúcie a orgány Európskej únie

Spoločenstva. Pomocným orgánom Rady EÚ je Výbor stálych zástupcov (COREPER), ktorý pripravuje podklady na jej rokovania. Sídлом Rady Európskej únie je Brusel. V apríli, júni a októbri Rada EÚ zasadá v Luxemburgu.

Aké je zloženie Rady Európskej únie?

Skladá sa z ministrov členských štátov. Jej zloženie sa mení podľa prerokúvanej oblasti. Zasadajú napr. ministri zahraničných vecí, ministri pôdohospodárstva, ministri priemyslu, ministri dopravy a pod.

Aké je rozdelenie hlasov v Rade Európskej únie po rozšírení EÚ v roku 2004?

Členské štáty EÚ			
Belgicko	12	Portugalsko	12
Cyprus	4	Rakúsko	10
Česká republika	12	Slovensko	7
Dánsko	7	Slovinsko	4
Estónsko	4	Španielsko	27
Fínsko	7	Švédsko	10
Francúzsko	29	Taliansko	29
Grécko	12	Veľká Británia	29
Holandsko	13		
Írsko	7		
Litva	7		
Lotyšsko	4		
Luxembursko	4		
Maďarsko	12		
Malta	3		
Nemecko	29		
Poľsko	27		

Viac informácií nájdete na internetovej stránke: <http://ue.eu.int>

Inštitúcie a orgány Európskej únie

Európska rada alebo zasadanie hláv štátov alebo predstaviteľov vlád členských štátov Európskej únie s predsedom Európskej komisie sa stretáva najmenej dvakrát ročne. Je politickým orgánom, ktorého úlohou je navrhovať smerovanie únie a rámce pre jej politiky. Miestom zasadaní je hlavné mesto predsedníckeho štátu.

Predsedníctvo Rady sa mení v šesťmesačných intervaloch: od januára do júna a od júla do decembra. Príslušná krajina EÚ prevezme počas predsedníctva agendu Rady a vedie počas šesťmesačného obdobia všetky zasadnutia. **Holandské predsedníctvo** (júl – december 2004) si za svoje priority stanovilo: ďalšie rozširovanie EÚ, spravodlivosť a vnútorné veci, zlepšenie postavenia EÚ vo vonkajších vzťahoch, trvalo udržateľný rast ekonomiky EÚ a finančnú perspektívu na obdobie rokov 2007-2013.

Rotujúce predsedníctva v rokoch 2003-2006:

Rok	Krajina
2003 – prvý polrok	Grécko
2003 – druhý polrok	Taliansko
2004 – prvý polrok	Írsko
2004 – druhý polrok	Holandsko
2005 – prvý polrok	Luxembursko
2005 – druhý polrok	Veľká Británia
2006 – prvý polrok	Rakúsko
2006 – druhý polrok	Fínsko

► EURÓPSKA KOMISIA

EN: European Commission

FR: Commission européenne

DE: Europäische Kommission

Čo je Európska komisia a aká je jej úloha?

Európska komisia je hlavným výkonným orgánom Európskej únie. Je hybnou silou v legislatívnom procese, navrhuje legislatívu, o ktorej rozhoduje Európsky parlament a Rada Európskej únie. Komisia zodpovedá za implementáciu

Inštitúcie a orgány Európskej únie

spoločných politík, spravuje rozpočet a riadi spoločné programy Únie (komunitárne programy). V oblasti vonkajších vzťahov Komisia reprezentuje Spoločenstvo a vedie medzinárodné rokovania, napr. so Svetovou obchodnou organizáciou (WTO). Sídlo Európskej komisie je Brusel.

Aké je zloženie Európskej komisie?

Členovia Európskej komisie - komisári nezastupujú národné záujmy krajiny, ktorú reprezentujú, ale záujmy Európskej únie ako celku. Do rozšírenia Európskej únie o 10 nových členov v máji 2004 bola Európska komisia zložená z 20 komisárov (po dvoch z Francúzska, Nemecka, Talianska, Španielska a Veľkej Británie a po jednom z ostatných, menších členských krajín), zodpovedných za 24 generálnych riaditeľstiev (Directorates General alebo DG). V období od 1. mája 2004 do 22. novembra 2004 pracovali komisári z nových členských krajín popri pôvodných 20 komisároch. Nemali vlastné portfóliá, ale mali právo hlasovať. Všetky rozhodnutia sa prijímajú jednoduchou väčšinou. Európska komisia mala teda 30 členov (20 komisárov pred rozšírením plus z každej novej členskej krajiny 1 komisár). Predseda Európskej komisie je volený Európskou radou (kvalifikovanou väčšinou) a musí byť potvrdený Európskym parlamentom. Komisári sú vymenovaní na základe dohody medzi Radou a novovymenovaným predsedom komisie. Predseda EK má značný vplyv na rozdelenie portfólií komisárov. Pred vymenovaním za komisárov EK musia byť návrhy na kandidátov na tieto posty prerokované vo výboroch Európskeho parlamentu. Nakoniec Európsky parlament schvaľuje Európsku komisiu ako celok. Súčasná komisia, ktorá nastúpila do úradu 22. novembra 2004, bola schválená Európskym parlamentom.

Inštitúcie a orgány Európskej únie

Zloženie Barrosovej Európskej komisie 2004-2009

Členovia	Štát	Portfólio
José Manuel Durão Barroso	Portugalsko	predseda
Margot Wallström	Švédsko	podpredsedníčka, komisárka pre inštitucionálne vzťahy a komunikačná stratégia
Günther Verheugen	Nemecko	podpredseda, komisár pre obchod a priemysel
Jacques Barrot	Francúzsko	podpredseda, komisár pre dopravu
Siim Kallas	Estónsko	podpredseda, komisár pre administratívne záležitosti, audit a boj proti podvodom
Franco Frantini	Taliansko	podpredseda, komisár pre spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť
Benita Ferrero-Waldner	Rakúsko	komisárka pre vonkajšie vzťahy a Európsku susedskú politiku
Louis Michel	Belgicko	komisár pre rozvojovú a humanitárnu pomoc
Markos Kyprianou	Cyprus	komisár pre zdravie a ochranu spotrebiteľov
Vladimír Špidla	Česká republika	komisár pre zamestnanosť, sociálne veci a rovnosť príležitostí
Mariann Fischer Boel	Dánsko	komisárka pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
Olli Rehn	Fínsko	komisár pre rozširovanie
Stavros Dimas	Grécko	komisár pre životné prostredie
László Kovács	Maďarsko	komisár pre dane a colnú úniu
Charlie McCreevy	Írsko	komisár pre vnútorný trh a služby
Andris Pielbags	Lotyšsko	komisár pre energetiku
Dalia Grybauskaitė	Litva	komisárka pre finančné programovanie a rozpočet
Viviane Reding	Luxembursko	komisárka pre informačnú spoločnosť a médiá
Joe Borg	Malta	komisár pre rybnú politiku a námorné vzťahy
Neelie Kroes	Holandsko	komisárka pre hospodársku súťaž
Danuta Hübner	Polsko	komisárka pre regionálnu politiku
Jan Figel	Slovensko	komisár pre vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a jazykovú rôznorodosť
Janez Potočnik	Slovinsko	komisár pre vedu a výskum
Joaquin Almunia	Španielsko	komisár pre hospodárske a menové záležitosti
Peter Mandelson	Veľká Británia	komisár pre obchod

Inštitúcie a orgány Európskej únie

Kde sa môžem dozvedieť viac o Európskej komisii?

Viac informácií nájdete na webstránke <http://europa.eu.int/comm> a na Zastúpení Európskej komisie v Slovenskej republike.

Zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike

Palisády 29

811 06 Bratislava

Tel.: 02/54431718

Fax: 02/5443 2980

E-mail: Zastúpenie - mailto@delsvk.cec.eu.int

Vedúci zastúpenia - relex-mailto-svk@cec.eu.int

Administrácia - relex-administration-svk@cec.eu.int

PHARE - relex-phare-svk@cec.eu.int

Webstránka: www.europa.sk

► EURÓPSKY SÚDNY DVOR, SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

EN: European Court of Justice

FR: La Cour de justice des Communautés européennes

DE: Der Gerichtshof der Europäischen Gemeinschaften

Čo je Európsky súdny dvor a aká je jeho úloha?

Európsky súdny dvor zodpovedá za uplatňovanie komunitárneho práva. Má právo rozhodovať v sporoch medzi členskými štátmi EÚ, medzi úniou a jej členskými štátmi, medzi inštitúciami a medzi súkromnými osobami a úniou. Odpovedá tiež na otázky súvisiace s interpretáciou komunitárneho práva vznesené národnými súdmi v prípade sporov, ktoré dané súdy riešia. Sídlo Európskeho súdneho dvora je Luxemburg.

Aké je zloženie Európskeho súdneho dvora?

Európsky súdny dvor sa skladá z dvadsiatichpiatich sudcov a z ôsmich generálnych advokátov. Po rozšírení má teda každá členská krajina v Európskom súdnom dvore jedného zástupcu. **Ján Klučka**, ktorý bol nominovaný za Slovensko, je sudcom súdneho dvora od 11. mája 2004.

Inštitúcie a orgány Európskej únie

Súd prvého stupňa, ktorého poslaním - rovnako ako aj Súdneho dvora - je zabezpečiť dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv zakladajúcich Európske spoločenstvá a tiež pri výklade a uplatňovaní právnych noriem prijatých oprávnenými orgánmi spoločenstva, má 25 sudcov (za každý členský štát aspoň jeden sudca). Ďalší slovenský zástupca v ESD **Daniel Šváby** je sudcom súdneho dvora od 12. mája 2004.

Sudcovia sú vymenovaní po vzájomnej dohode vlád členských štátov na funkčné obdobie šiestich rokov s možnosťou opätovného vymenovania do tejto funkcie.

Kde sa môžem dozvedieť viac o Súdnom dvore?

Viac informácií nájdete na webovskej stránke <http://curia.eu.int/sk>.

► DVOR AUDÍTOROV

EN: European Court of Auditors

FR: La Cour des comptes européenne

DE: Der Europäische Rechnungshof

Čo je Dvor audítorov a aká je jeho úloha?

Dvor audítorov monitoruje účty Spoločenstva, preveruje zákonnosť a oprávnenosť príjmov a výdavkov v rozpočte Spoločenstva a zabezpečuje náležité finančné riadenie. Sídлом Dvora audítorov je Luxemburg.

Aké je jeho zloženie?

Dvor audítorov má 25 členov, ktorí sú menovaní na obdobie šesť rokov. Za Slovenskú republiku bol za člena Európskeho dvora audítorov vymenovaný **Július Molnár**, ktorý je jedným zo spravodajcov skupiny I - Poľnohospodárske politiky.

Kde sa môžem dozvedieť viac o Dvore audítorov?

Viac informácií nájdete na webovskej stránke <http://www.eca.eu.int>.

System dopĺňa niekoľko ďalších orgánov, ktoré sú poverené špecifickými úlohami: **Európsky dozorný úradník pre ochranu osobných údajov (European Data Protection Supervisor)** dohliada na to, aby inštitúcie a orgány EÚ dodržiavali právo

Inštitúcie a orgány Európskej únie

na súkromie pri narábaní s osobnými údajmi občanov. Finančnými orgánmi únie sú **Európska centrálna banka**, ktorá zodpovedá za európsku menovú politiku a **Európska investičná banka**, ktorá financuje investičné projekty EÚ.

► EURÓPSKY OMBUDSMAN

EN: *The European Ombudsman*

FR: *Le Médiateur européen*

DE: *Der Europäische Bürgerbeauftragte*

Kto je Európsky ombudsman a aká je jeho úloha?

Funkciu Európskeho ombudsmana od 1. apríla 2003 vykonáva **P. Nikiforos Diamandouros**. Chráni občanov a organizácie EÚ pred nedostatkami verejnej správy, vedie teda vyšetrovanie sťažností týkajúcich sa nesprávneho konania inštitúcií a orgánov Európskej únie. Do jeho pôsobnosti nespadá Súdny dvor a Súd prvého stupňa v prípadoch, ak vykonávajú svoju súdnu právomoc. Ombudsman obvykle pristúpi k vyšetrovaniu na základe sťažnosti, ale vyšetrovanie môže začať i z vlastnej iniciatívy. Európsky ombudsman nemôže vyšetrovať sťažnosti proti štátnym, regionálnym alebo miestnym úradom, a to ani v prípade sťažností týkajúcich sa záležitostí Európskej únie. Ombudsman nie je odvolacím orgánom pre rozhodnutia, ktoré prijali sudy alebo ombudsmani jednotlivých štátov. Európsky ombudsman nemôže vyšetrovať sťažnosti proti podnikom alebo súkromným osobám. Mnoho sťažností podaných Európskemu ombudsmanovi sa týka administratívnych prietahov, nepriehľadnosti alebo zamietnutia prístupu k informáciám. Niektoré sa týkajú pracovných vzťahov medzi európskymi inštitúciami a ich zástupcami, prijímania pracovníkov a prebiehajúcich výberových konaní. Iné sa týkajú zmluvných vzťahov medzi európskymi inštitúciami a súkromnými firmami. Ombudsman môže informovať danú inštitúciu o podanej sťažnosti s požiadavkou, aby problém vyriešila. Ak v priebehu vyšetrovania prípad nie je uspokojivo vyriešený, snaží sa ombudsman nájsť vhodné riešenie, ktoré napraviť nesprávne konanie a uspokojí sťažovateľa. Ak pokus o zmier zlyhá, ombudsman môže vydať odporúčanie na riešenie prípadu. Ak inštitúcia jeho odporúčanie neprijme, môže podať zvláštnu správu Európskemu parlamentu.

Ako môžem kontaktovať Európskeho ombudsmana?

Európsky ombudsman

1, av. du Président Robert Schuman

Inštitúcie a orgány Európskej únie

B.P. 403
FR - 67001 Strasbourg Cedex
Tel: +33 (0)3 88 17 23 13
Fax: +33 (0)3 88 17 90 62
euro-ombudsman@europarl.eu.int
<http://www.euro-ombudsman.eu.int/glance/sk>

Európsky hospodársky a sociálny výbor, ktorý reprezentuje občiansku spoločnosť a obidve strany hospodárstva, ako aj Výbor regiónov, ktorý zastupuje regionálne a miestne orgány, sú **poradnými orgánmi Únie**.

► EURÓPSKY HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR

EN: *European Economic and Social Committee*

FR: *Comité économique et social européen*

DE: *Europäischer Wirtschafts- und Sozialausschuss*

Čo je Európsky hospodársky a sociálny výbor a aká je jeho úloha?

Európsky hospodársky a sociálny výbor je poradným orgánom reprezentujúcim zamestnávateľov, odborové zväzy, poľnohospodárov, spotrebiteľov a ďalšie záujmové skupiny, ktoré kolektívne tvoria organizovanú občiansku spoločnosť. Predkladá ich názory a bráni ich záujmy v rokovaní o politike s Komisiou, Radou EÚ a Európskym parlamentom. **EHSV je preto mostom medzi Úniou a jej občanmi. Presadzuje spoločnosť s vyššou účasťou občanov na správe, teda demokratickejšiu spoločnosť v Európe.**

Aké je jeho zloženie?

Európsky hospodársky a sociálny výbor je zložený z 317 zástupcov členských štátov, ktorí zastupujú hospodárske a sociálne záujmové skupiny v Európe. Členovia EHSV sú nominovaní národnými vládami a vymenovaní Radou EÚ na obdobie 4 rokov s možnosťou opätovného vymenovania do funkcie. Členovia EHSV patria do jednej z 3 skupín: **zamestnávateľia, pracujúci a rôzne záujmové skupiny**. Nemecko, Francúzsko, Taliansko a Veľká Británia majú po 24 členov, Španielsko a Poľsko po 21, Belgicko, Grécko, Holandsko, Portugalsko, Rakúsko, Švédsko, Česká republika a Maďarsko po 12, Dánsko, Írsko, Fínsko, Litva a Slovensko 9, Estónsko, Lotyšsko a Slovinsko 7, Luxembursko a Cyprus 6 a Malta 5 zástupcov.

Inštitúcie a orgány Európskej únie

Kto zastupuje Slovensko v Európskom hospodárskom a sociálnom výbore?

Černá, Marta	predsedkyňa združenia Fórum spotrebiteľov Slovenska
Liška, Ján	prezident Zväzu celulózo-papierenského priemyslu SR, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky
Mešťanová, Eva	riaditeľka odboru medzinárodnej spolupráce Konfederácie odborových zväzov Slovenskej republiky
Mihók, Peter	predseda Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory
Ondruška, Peter	právny poradca Konfederácie odborových zväzov pre otázky pracovného práva a sociálne partnerstvo
Oravec, Ján	predseda Združenia podnikateľov Slovenska
Páleník, Viliam	Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky Slovenskej akadémie vied
Škultéty, Eugen	viceprezident Konfederácie odborových zväzov SR pre odborovú politiku
Stern, Juraj	predseda Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku

Kde sa môžem dozvedieť viac o Hospodárskom a sociálnom výbore?
Viac informácií nájdete na internetovej stránke <http://www.esc.eu.int>

► VÝBOR REGIÓNOV

EN: *Committee of the Regions*

FR: *Comité de Régions*

DE: *Ausschuss der Regionen*

Čo je Výbor regiónov a aká je jeho úloha?

Výbor regiónov je poradným orgánom, ktorý zabezpečuje, aby sa pri tvorbe politik brali ohľady aj na regionálne a miestne práva a výsady. Musia sa s ním byť prerokovávať otázky, týkajúce sa regionálnej politiky, životného prostredia a vzdelávania. Je zložený z predstaviteľov regionálnych a miestnych orgánov. Výbor bol na základe zmluvy o Európskej únii založený v roku 1994 a hrá doplňujúcu úlohu v rozhodovacom procese medzi komisiou, parlamentom a radou. Predstaviteľom miestnych

Inštitúcie a orgány Európskej únie

a regionálnych orgánov umožňuje vyjadriť názory na politiky Európskej únie. Od vstupu Amsterdamskej zmluvy do platnosti (v roku 1999) má Výbor regiónov autonómnou organizačnú štruktúru a vlastné procedurálne pravidlá (bez potreby predošlého súhlasu komisie, ako to bolo dovtedy). Okrem toho sa pole pôsobnosti výboru značne rozrástlo, najmä v oblasti sociálnych otázok, životného prostredia a dopravy.

Aké je jeho zloženie?

Výbor regiónov má 317 členov a 317 náhradníkov vymenovaných Radou Európskej únie na 4 roky na základe nominácie členskými štátmi. Nemecko, Francúzsko, Taliansko a Veľká Británia majú vo Výbore regiónov 24 zástupcov, Poľsko a Španielsko 21, Rakúsko, Belgicko, Česká republika, Grécko, Maďarsko, Holandsko, Portugalsko, Švédsko 12, Dánsko, Fínsko, Írsko, Litva, Slovensko 9, Estónsko, Lotyšsko, Slovinsko 7, Cyprus, Luxembursko 6 a Malta 5.

Kto zastupuje Slovensko vo Výbore regiónov?

Bauer, Rudolf	predseda Košického samosprávneho kraja
Belica, Milan	predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja
Bobík, Jozef	primátor mesta Michalovce
Chudík, Peter	predseda Prešovského samosprávneho kraja
Demeterová, Mária	poslankyňa Bratislavského samosprávneho kraja
Marčok, Milan	predseda Banskobystrického samosprávneho kraja
Petušík, Jozef	starosta obce Dolný Lopašov
Slafkovský, Alexander	primátor mesta Liptovský Mikuláš
Tarčák, Jozef	predseda Žilinského samosprávneho kraja

Kde sa môžem o Výbore regiónov dozvedieť viac?

Viac informácií nájdete na webovskej stránke <http://www.cor.eu.int>

Inter-inštitucionálnymi orgánmi Európskej únie sú:

- **Úrad pre oficiálne publikácie Európskych spoločenstiev**, ktorý vydáva, tlačí a distribuuje informácie o EÚ a jej aktivitách

Inštitúcie a orgány Európskej únie

- Úrad Európskych spoločnstiev pre výber pracovníkov EPSO, ktorý vyberá nových pracovníkov pre inštitúcie EÚ a iné orgány.

Na riešenie vybraných technických, vedeckých alebo riadiacich úloh v rámci pôsobnosti EÚ („prvý pilier“ Európskej únie) bolo doposiaľ vytvorených 16 špecializovaných agentúr, ktoré sú umiestnené v niektorých členských krajinách EÚ.

Agentúry Spoločenstva sú:

1. CEDEFOP (European Centre for the Development of Vocational Training) – Európske centrum pre rozvoj a odbornú prípravu, sídlo: Thessaloniki, Grécko
2. EUROFOUND (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions) – Európska nadácia pre zlepšenie životných a pracovných podmienok, sídlo: Dublin, Írsko
3. EEA (European Environment Agency) – Európska environmentálna agentúra, sídlo: Kodaň, Dánsko
4. ETF (European Training Foundation) – Európska vzdelávacia nadácia, sídlo: Turín, Taliansko
5. EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction) – Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogové závislosti, sídlo: Lisabon, Portugalsko
6. EMEA (European Medicines Agency), Európska zdravotnícka agentúra, sídlo: Londýn, Veľká Británia
7. OHIM - Office for Harmonisation in the Internal Market (Trade Marks and Designs) – Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu, sídlo: Alicante, Španielsko
8. EU-OSHA (European Agency for Safety and Health at Work) – Európska agentúra pre bezpečnosť a zdravie pri práci, sídlo: Bilbao, Španielsko
9. CPVO (Community Plant Variety Office), Úrad spoločenstva pre odrody rastlín, sídlo: Angers, Francúzsko
10. CdT (Translation Centre for the Bodies of the European Union), Prekladateľské centrum pre orgány EÚ, sídlo: Luxemburg, Luxembursko
11. EUMC (European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia) – Európske monitorovacie centrum pre rasizmus a xenofóbiu, sídlo: Viedeň, Rakúsko
12. EAR (European Agency for Reconstruction), Európska agentúra pre obnovu, sídlo: Thessaloniki, Grécko
13. EFSA (European Food Safety Authority), Európsky úrad pre bezpečnosť potravín, dočasné sídlo: Brusel, Belgicko (sídлом bude Parma, Taliansko)
14. EMSA (European Maritime Safety Agency), Európska agentúra pre námornú bezpečnosť, sídlo: Lisabon, Portugalsko

Inštitúcie a orgány Európskej únie

15. EASA (European Aviation Safety Agency), Európska agentúra pre leteckú bezpečnosť, sídlo: Kolín, Nemecko (od novembra 2004)
16. ENISA (European Network and Information Security Agency), Európska agentúra pre bezpečnosť siete a informácií, sídlom agentúry bude Heraklion, Grécko

V súčasnosti sa pripravuje vytvorenie Európskej obrannej agentúry EDA (European Defence Agency).

Ďalšími decentralizovanými orgánmi sú **Európsky inštitút pre štúdium bezpečnosti** a **Satelitné centrum Európskej únie**, ktoré riešia úlohy spojené so Spoločnou zahraničnou a obrannou politikou („druhý pilier“ Európskej únie). **Euroapol** a **Eurojust** pomáhajú koordinovať policajnú a súdnu spoluprácu v oblasti trestnej činnosti („tretí pilier“ Európskej únie).

Lisabonská stratégia

AKÝ VÝZNAM MÔŽE MAŤ PRE ÚNIU A AKO OVPLYVNÍ ROZVOJ SLOVENSKA?

Lisabonská stratégia bola prijatá na summite Európskej rady v Lisabone v marci 2000. Stanovila veľmi ambiciózne strategické ciele Európskej únie pre ďalšie desaťročie – vybudovať konkurencieschopnú a dynamickú ekonomiku, založenú na vedomostiach, s väčšou sociálnou súdržnosťou a vyššou mierou zamestnanosti. Neskôr bola doplnená o ďalší cieľ, zameraný na stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, vrátane dimenzie životného prostredia. Politickým motívom presadzovania Lisabonskej stratégie je snaha EÚ vyrovnáť sa v uvedených oblastiach Spojeným štátom americkým a stať sa rovnocenným partnerom v celosvetovom meradle. **Praktickým výsledkom realizácie Lisabonskej stratégie bude zvýšenie blahobytu a kvality života občanov Európskej únie.**

Čo to znamená pre občana?

Znamená to rozvoj konkurencie schopnejšej ekonomiky, viac pracovných príležitostí a ochranu životného prostredia. Detailná stratégia pokrýva oblasti ako veda, výskum, vzdelávanie, ďalšie vzdelávanie, prístup na internet (informačná spoločnosť) a on-line obchodovanie, zahŕňa aj reformu európskeho systému sociálnej ochrany.

Raz ročne, na svojich jarných summitoch, Európska rada hodnotí pokrok dosiahnutý jednotlivými členskými štátmi pri implementácii Lisabonskej stratégie. V roku 2005 sa dostaneme do polčasu a nastane obdobie hodnotenia, prípadne revízie stanovených cieľov tak, aby boli realizovateľné. Strategické ciele boli v roku 2000 zadefinované pre vtedajších 15 členských štátov. V súčasnosti vyvstáva otázka, či také ciele, ako napr. dosiahnutie 70 % zamestnanosti, sú realizovateľné najmä v nových členských štátoch. Slovensko sa v roku 2004 prihlásilo k Lisabonskej stratégii a zadefinovalo si konkrétne opatrenia vo všetkých jej prioritných oblastiach. Dokument je k dispozícii na internetovej stránke www.rokovania.sk

Kohézna politika.

ČO JE KOHÉZIA, ALEBO SÚDRŽNOSŤ?

Európska únia je spoločenstvo založené na princípe solidarity, v ktorom silnejšie štáty podporujú slabšie. Na tomto princípe je postavená kohézna politika Európskej únie. Jej cieľom je dosiahnuť súdržnosť (kohéziu) členských štátov Európskej únie predovšetkým v hospodárskej a sociálnej oblasti. Spočíva v spoločnom úsilí riešiť problémy a vyrovnávať rozdiely medzi jednotlivými regiónmi Únie, pričom na financovaní sa zúčastňujú všetci spoločne.

Štrukturálne fondy sú nástroje štrukturálnej politiky EÚ využívané na dosiahnutie jej cieľov (vyrovnávanie regionálnych disparít). K štrukturálnym fondom patria:

- Európsky fond regionálneho rozvoja,
- Európsky sociálny fond,
- Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond (usmerňovacia sekcia) a
- Finančný nástroj na usmerňovanie rybolovu.

Kohézny fond je určený na poskytovanie finančnej pomoci v oblasti životného prostredia a dopravnej infraštruktúry. Na rozdiel od štrukturálnych fondov je Kohézny fond určený členským krajinám a nie regiónom. Profitujú z neho najmä chudobnejšie krajiny EÚ.

Poskytovanie finančných prostriedkov z fondov EÚ je vyjadrením princípu solidarity. Kritériom pre poskytnutie pomoci z fondov EÚ je dosahovaná miera HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily v jednotlivých regiónoch v pomere k priemeru Európskej únie. Ak je menšia ako 75% priemeru EÚ, tak región je oprávnený čerpať finančné prostriedky z fondov EÚ.

Z fondov Únie máme možnosť v rámci súčasného skráteného programovacieho obdobia, teda v rokoch 2004 – 2006, získať 1,560 miliardy eur (1050,3 mil. eur zo štrukturálnych fondov a 509,7 z Kohézneho fondu). Navyše Slovensku naďalej plynú finančné prostriedky z predvstupového fondu PHARE (do roku 2006), Prechodného fondu – Transition Facility (do roku 2008) a Schengenského prechodného fondu, príspevky v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky

Kohézna politika

(priame platby), ako aj vnútorných politík EÚ. Z fondov Európskej únie bolo doposiaľ financovaných mnoho projektov významných pre rozvoj Slovenska. Napríklad z fondu ISPA v oblasti životného prostredia to bolo rozšírenie, rekonštrukcia a intenzifikácia čistiarní odpadových vôd v Trenčíne, Nitre, Banskej Bystrici, Komárne, Zvolene, zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie juhovýchodného Zemplína a v oblasti dopravy najmä modernizácia železničnej trate v úseku Bratislava Rača – Šenkvice, v úseku Šenkvice – Cífer, v úseku Trnava – Piešťany a mnohé ďalšie.

Aká bude architektúra kohéznej politiky po roku 2006 a koľko prostriedkov budeme mať možnosť získať z rozpočtu únie v období rokov 2007 – 2013, je zatiaľ predmetom rozsiahlych rokovaní v rámci Európskej únie o budúcej finančnej perspektíve na roky 2007 - 2013, na ktorých sa aktívne podieľajú aj zástupcovia Slovenska. **Finančná perspektíva** predstavuje sedemročný rozpočtový rámec pre jednoročné rozpočty EÚ. V súčasnosti platí finančná perspektíva 2000-2006 a pripravuje sa na roky 2007 – 2013.

Rozširovanie EÚ

AKO ĎALEJ?

Po piatom, historicky najväčšom rozšírení Európskej únie v máji 2004 z 15 na 25 členov, bude nasledovať ďalšie rozširovanie. Prístupové rokovania s Bulharskom a Rumunskom sa začali v roku 1999. Chorvátsko už takisto požiadalo o členstvo v EÚ a stalo sa kandidátskou krajinou. Prístupové rokovania s Bulharskom a Rumunskom sa dostávajú sa do záverečnej etapy. Ich vstup do Únie sa očakáva v roku 2007.

Rozhodnutie o začatí rokovaní s Tureckom v 2004

Hoci Turecko uzavrelo Asociačnú dohodu s EÚ v roku 1964 a o členstvo požiadalo v roku 1987, za kandidátsku krajinu bolo formálne uznané až na summite v Helsinkách v roku 1999. V decembri 2002 vlády členských štátov EÚ zhodnotili, že Turecko dosiahlo značný pokrok v reforme legislatívy, aby splnilo politické kritériá pre vstup do EÚ. Krajina bola vyzvaná, aby razantne presadzovala svoje reformy. Ak Rada na základe správy a odporúčania Komisie v decembri 2004 rozhodne o tom, že Turecko spĺňa kodanské kritériá, EÚ začne prístupové rokovania.

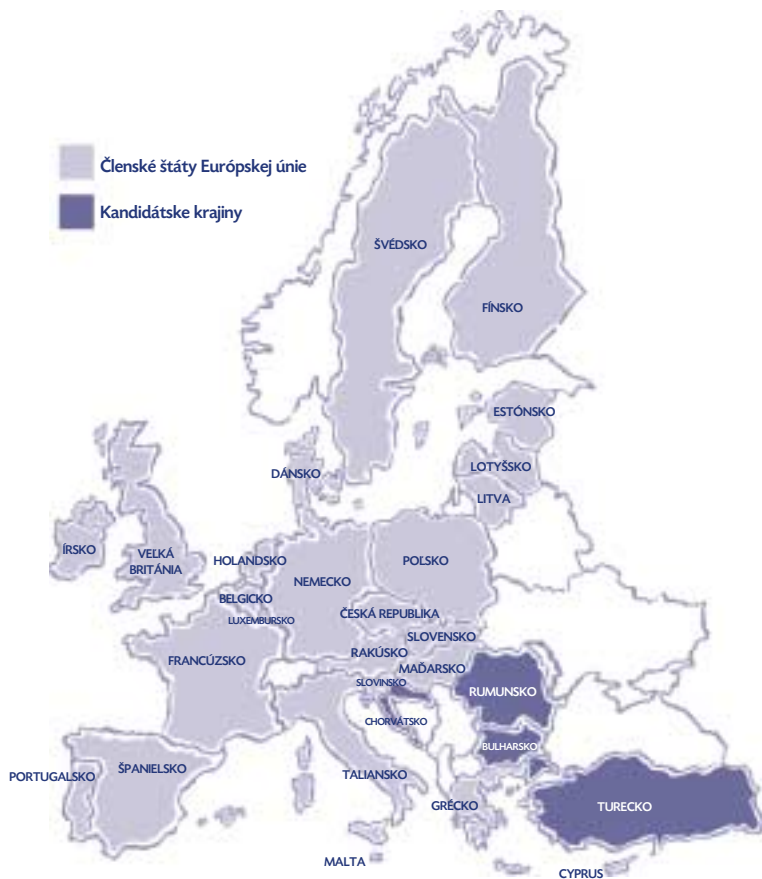
Rozširovanie EÚ

Perspektívy pre Západný Balkán

Na summite v Solúne v júni 2003 predsedovia vlád a hlavy členských štátov EÚ obhájili šance členstva v EÚ pre päť krajín západného Balkánu - Albánska, Bosny a Hercegoviny, Chorvátska, Srbska a Čiernej Hory a Macedónskej republiky. Vzťahy medzi EÚ a západným Balkánom sa naďalej budú posilňovať vychádzajúc zo skúseností z prístupového procesu krajín strednej a východnej Európy. Chorvátsko požiadalo o členstvo vo februári 2003 a Komisia vydala k tomu priaznivé stanovisko. Macedónsko podalo prihlášku o členstvo v marci 2004. S rozširovaním v rokoch 2004 a 2007 sa spustila debata o konečných hraniciach EÚ. Definitívna odpoveď však zatiaľ nie je možná.

Rozširovanie EÚ

Záverom...

Záverom...

Za krátky čas členstva Slovenskej republiky v Európskej únii sa potvrdzuje, že v tomto spoločenstve štátov sa darí predovšetkým schopným, pripraveným a aktívnym. Bez ohľadu na to, či sú malí alebo veľkí. A takým môže a má byť aj Slovensko. Bude sa nám dariť, ak sa európske záležitosti stanú súčasťou nielen našej zahraničnej, ale aj vnútornej politiky. Stane sa tak, ak sa s Európou vo vedomí nás, všetkých občanov, bude spájať prívlastok - „**naša Európa**“. Tento pocit spolupatričnosti je správnym východiskom pre vedomie a kultúru spoluzodpovednosti za ďalšie osudy Slovenska i spoločenstva štátov zjednoteného „starého kontinentu“. Aj naším členstvom v EÚ nadobúda Únia nové rozmery, posilnené o multikultúrne dedičstvo jej jednotlivých štátov a jedinečnosť každého jej člena.

Informácie o Európskej únii môžete získať aj osobne v **EURO INFO CENTRE** na Štefánikovej ulici č. 2 v Bratislave v pracovných dňoch od 8.00 do 18.00 hod. alebo na internetovej stránke www.euroinfo.gov.sk.

Môžete zavolať aj na tieto bezplatné infolinky:

- do Bruselu v slovenskom jazyku: **EUROPE DIRECT 00 800 67 89 10 11**
- pre volania v sieti **SLOVAK TELECOM: 0800 103 104**
- pre volania v sieti **ORANGE: 38 76.**

Poznámky